

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતેની ગુજરાત ઉચ્ચ ન્યાયાલયમાં

આર/સ્પેશ્યલ સિવિલ એપિલકેશન નં. ૨૧૭૦૦ / ૨૦૨૨

સાથે

આર/સ્પેશ્યલ સિવિલ એપિલકેશન નં. ૨૧૭૦૬ / ૨૦૨૨

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી ભાર્ગવ ડી. કારિયા

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી નિરલ આર. મહેતા

૧.	શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે?	હા.
----	--	-----

૨.	રિપોર્ટરને રિફર કરવાનો છે કે નહીં?	હા.
૩.	શું માનનીય ન્યાયમૂર્તિશ્રી ચુકાદાની આખરી નકલ જોવા માંગે છે?	હા.
૪.	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે?	હા.

=====

વિમલ એગ્રો પ્રોડક્ટ્સ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ અને અન્ય

વિરુદ્ધ

ભારત સંઘ અને અન્ય

=====

ઉપસ્થીતી:-

અરજદાર(ઓ) નં. ૧, ૨ વતી એડવોકેટ શ્રી ઉચિત એન. શેઠ (૭૩૩૬)

સામવાળા(ઓ) નં. ૧, ૨, ૩ વતી એડવોકેટ સુશ્રી હેતવી એચ. સંચેતી
(૫૬૧૮)

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી ભાર્ગવ ડી. કારિયા

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી નિરલ આર. મહેતા

તારીખ : ૨૪/૦૪/૨૦૨૪

સીએવી સંયુક્ત ચુકાદો

(દ્વારા : માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી ભાર્ગવ ડી. કારિયા)

[૧] અરજદારો વતી વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી ઉચિત શેઠ અને સામવાળાઓ વતી વિદ્વાન એડવોકેટ સુશ્રી હેતવી સંચેતીને સાંભળવામાં આવ્યા.

[૨] આ બંને અરજીઓ સામવાળા સત્તાધિકારી દ્વારા જારી કરાયેલ નોટિસને પડકારતા એક સમાન મુદ્દા સાથે પસંદ કરવામાં આવી છે અને તેથી, તેમાં કરવામાં આવેલી દાદ પણ સમાન છે. આ બંને અરજીઓ સમાંતર રીતે સાંભળવામાં આવી હતી અને આ સંયુક્ત ચુકાદા અને આદેશ દ્વારા તેનો નિકાલ કરવામાં આવે છે.

[૪] રૂલ તુરંત જ પરત કરવા પાત્ર છે. વિદ્વાન એડવોકેટ સુશ્રી હેતવી સંચેતી સામવાળાઓ વતી રૂલની નોટિસની બજવણી વેવ કરે છે.

[૫] ટૂંકા ગાળાના વિવાદને ધ્યાનમાં રાખીને, બંને અરજીઓ સુનાવણી માટે લેવામાં આવી છે. સગવડ ખાતર, સ્પેશ્યલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૨૧૭૦૦ ઓફ ૨૦૨૨ને મુખ્ય બાબત તરીકે ગણવામાં આવે છે.

[૬] અરજદાર ૧૦૦% નિકાસ લક્ષી એકમ (એક્સપોર્ટ ઓરિએન્ટેડ યુનિટ) ને "મેંગો પલ્પ" સપ્લાય કરે છે જે ગોણ પ્રોસેસિંગ / રી-પેકિંગ પછી દેશની બહાર આવા પલ્પની વધુ નિકાસ કરે છે.

[૭] અરજદારો સેન્ટ્રલ ગુડ્સ એન્ડ સર્વિસીસ ટેક્સ એક્ટ, ૨૦૧૭ (ટૂંકમાં, "જીએસટી એક્ટ") ની જોગવાઈઓ હેઠળ યોગ્ય રીતે નોંધાયેલા છે. જ્યારે ૧લી જુલાઈ ૨૦૧૭થી જીએસટી શાસન અમલમાં આવ્યું ત્યારે, તાજી કેરીઓને મુક્તિ જાહેરનામા નં. ૨/૨૦૧૭માં સૂચિબદ્ધ કરવામાં આવી હતી, જ્યારે સૂકવેલી કેરીઓને અનુસૂચિ - II માં જાહેરનામા નં. ૧/૨૦૧૭માં સૂચિબદ્ધ કરવામાં આવી હતી, જેના માટે ટેક્સનો દર ૧૨% (૬% સીજીએસટી + ૬% એસજીએસટી) હતો.

[૮] સામાનના સંબંધમાં ટેક્સના દરો તેમજ મુક્તિ અંગેના જાહેરનામા વર્લ્ડ કસ્ટમ્સ ઓર્ગેનાઈઝેશન દ્વારા સૂચિત કરવામાં આવ્યા મુજબ હાર્મોનાઈઝ્ડ સિસ્ટમ ઓફ નોમેન્ક્લેચર (એચએસએન) પર આધારિત છે. દરેક એન્ટ્રીની

સામે સંબંધિત એચએસએનનો ઉલ્લેખ છે. એચએસએન (એચએસ કોડ ૦૮૦૪) માં કેરીઓ માટેનું હેડિંગ તેમને માત્ર બે વ્યાપક શ્રેણીઓમાં અલગ પાડે છે: (૧) તાજી અને (૨) સૂકવેલી.

[૮] ૬ઠ્ઠી ઓક્ટોબર ૨૦૧૭ના રોજ યોજાયેલી ૨૨મી જીએસટી કાઉન્સિલની બેઠકમાં, કેરીના લોટ પર ૫% ટેક્સ લાગતો હોવાને ધ્યાનમાં રાખીને સ્લાઈસ કરેલી અને સૂકવેલી કેરીઓ પર ટેક્સનો દર ૧૨% થી ઘટાડીને ૫% કરવાનો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો હતો.

[૧૦] જીએસટી કાઉન્સિલના નિર્ણયના આધારે, સૂકવેલી કેરીઓને અનુસૂચિ – II માંથી દૂર કરવામાં આવી હતી જેમાં ૧૨% ના દરે ટેક્સ આકર્ષતો સામાન શામેલ હતો અને તેના બદલે અનુસૂચિ – I માં એક નવી એન્ટ્રી ૩૦એ "કેરી સ્લાઈસ કરેલી, સૂકવેલી" તરીકે દાખલ કરવામાં આવી હતી, જે ૧૩મી ઓક્ટોબર ૨૦૧૭ના જાહેરનામા નં. ૩૪/૨૦૧૭ દ્વારા ૫% જીએસટીના દરે ટેક્સ આકર્ષતી હતી.

[૧૧] તેથી, અરજદારોએ "મેંગો પલ્પ" ના સપ્લાય પર ૫% ના દરે ટેક્સની જવાબદારી ચૂકવી હતી કારણ કે અરજદારો દ્વારા સપ્લાય કરવામાં આવેલ "મેંગો પલ્પ" સ્લાઈસ કરેલી કેરીઓનું પલ્પ સ્વરૂપ સિવાય બીજું કંઈ નહોતું. "મેંગો

પલ્પ" પર લાગુ પડતા ટેક્સના દર અંગે સીબીઈસી મિત્ર હેલ્પડેસ્ક પર અરજદાર દ્વારા કરવામાં આવેલી પૂછપરછ પર, ૧૯મી ફેબ્રુઆરી ૨૦૧૮ના રોજ એક ઈ-મેઈલ મોકલવામાં આવ્યો હતો કે "મેંગો પલ્પ" (એચએસ કોડ ૦૮૦૪) જીએસટી દર ૫% (૨.૫% સીજીએસટી અને ૨.૫% એસજીએસટી સહિત) છે.

[૧૨] એવું જણાય છે કે ત્યારબાદ, ૨૮મી અને ૨૯મી જૂન ૨૦૨૨ના રોજ બોલાવવામાં આવેલી ૪૭મી જીએસટી કાઉન્સિલની બેઠકમાં, એ સ્પષ્ટ કરવાનો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો હતો કે તાજી અને સૂકવેલી કેરીઓ સિવાય એચએસએન ૦૮૦૪ માં કેરીઓની ત્રીજી શ્રેણી હતી અને આવી કેરીઓ પર હંમેશા ૧૨% ના દરે ટેક્સ વસૂલવાનો ઘરાદો હતો. ૧૨% ટેક્સ દર માટે અનુસૂચિમાં નવી એન્ટ્રી દાખલ કરવાની ભલામણ કરવામાં આવી હતી.

[૧૩] જીએસટી કાઉન્સિલના ઉપરોક્ત નિર્ણયના આધારે, ૧૩મી જુલાઈ ૨૦૨૨ના રોજ જાહેરનામું નં. ૬/૨૦૨૨ જારી કરવામાં આવ્યું હતું, જેમાં અનુસૂચિ - II ની એન્ટ્રી નં. ૧૬ ના કોલમ (૩) માં, "જામફળ " શબ્દ પછી, "કેરીઓ (સ્લાઈસ કરેલી, સૂકવેલી કેરીઓ સિવાયની)" શબ્દો અને કૌંસ દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા.

[૧૪] સેન્ટ્રલ બોર્ડ ઓફ ઈનડાયરેક્ટ ટેક્સીસ એન્ડ કસ્ટમ્સ (સીબીઆઈસી) એ ૩જી ઓગસ્ટ ૨૦૨૨ના રોજ વિવાદાસ્પદ પરિપત્ર જારી કરીને સ્પષ્ટ કર્યું કે "મેંગો પલ્પ" ૧૨% ના દરે જીએસટી દર આકર્ષવા માટે જવાબદાર રહેશે. સામવાળા નં. ૩ - જોઈન્ટ કમિશનર ઓફ જીએસટીએ, આવા સુધારા અને

સ્પષ્ટતાના આધારે, અરજદારોને એવા ગ્રાઉન્ડ પર નોટિસ જારી કરી હતી કે "મેંગો પલ્પ" નું વર્ગીકરણ "ટેરિફ આઈટમ" ૦૮૦૪ ૫૦ ૪૦ માં કરવામાં આવ્યું છે અને જાહેરનામા નં. ૧/૨૦૧૭ ના અનુસૂચિ - III ની અવશેષી એન્ટ્રી નં. ૪૫૩ ના આધારે ૧લી જુલાઈ ૨૦૧૭ થી ૧૭મી જુલાઈ ૨૦૨૨ સુધી ૧૮% જીએસટી દર વસૂલવા પાત્ર હતો, કારણ કે ઉક્ત સમયગાળા દરમિયાન "મેંગો પલ્પ" નું અન્ય કોઈ શ્રેણીમાં વર્ગીકરણ કરવામાં આવ્યું ન હતું. ઉક્ત નોટિસ દ્વારા, અરજદાર પાસેથી ૧૮% ના દરે ટેક્સની તફાવતની રકમ રૂ. ૨૧,૧૫,૧૫૨/- વસૂલવા માટે દાદ માંગવામાં આવી હતી.

[૧૫] અરજદારે ૨૦મી સપ્ટેમ્બર ૨૦૨૨ના રોજ આવી કારણ દર્શક નોટિસનો જવાબ સબમિટ કર્યો હતો જેમાં વાંધાઓ ઉઠાવ્યા હતા કે "મેંગો પલ્પ" અવશેષી એન્ટ્રી હેઠળ આવરી લેવામાં આવશે નહીં જે ૧૮% ટેક્સ દર આકર્ષે છે કારણ કે એચએસએન ૦૮૦૪ હેઠળ માત્ર બે પ્રકારની કેરીઓ આવરી લેવામાં આવી છે; એક તાજુ છે અને બીજી સૂકવેલી છે અને તેથી, તાજુ કેરીઓ મુક્તિ જાહેરનામા નં. ૨/૨૦૧૭ હેઠળ આવરી લેવામાં આવશે અને સૂકવેલી કેરીઓ ૫% ની અનુસૂચિ દ્વારા આવરી લેવામાં આવશે અને સૂકવેલી કેરીઓ સિવાય "કેરી સ્લાઈસ કરેલી" નો પણ ૫% ના રેટ શેડ્યૂલમાં ઉલ્લેખ છે. તેથી, અરજદારોએ જીએસટી એક્ટ હેઠળ ૫% ના દરે ટેક્સ ચૂકવ્યો છે.

[૧૬] સામવાળા સત્તાધિકારીઓ ૩જી ઓગસ્ટ ૨૦૨૨ના પરિપત્રને ધ્યાનમાં રાખીને કાર્યવાહી પડતી મૂકવા તૈયાર ન હોવાથી, અરજદારોએ નીચેની દાદ માટે પ્રાર્થના કરી છે:

"૨૯એ. આ માનનીય અદાલત સીજીએસટી એક્ટની કલમ ૧૬૮ હેઠળ જારી કરાયેલ તારીખ ૩.૮.૨૦૨૨ ના પરિપત્ર નં. ૧૭૯/૧૧/૨૦૨૨-જીએસટી ના પેરા ૪ ને સીજીએસટી એક્ટની કલમ ૯ સાથે વાંચતા તારીખ ૨૮.૬.૨૦૧૭ ના જાહેરનામા નં. ૧/૨૦૧૭-સેન્ટ્રલ ટેક્સ (રેટ) ની અનુસૂચિ I ની એન્ટ્રી નં. ૩૦એ તેમજ તારીખ ૨૮.૬.૨૦૧૭ ના જાહેરનામા નં. ૨/૨૦૧૭-સેન્ટ્રલ ટેક્સ (રેટ) ની એન્ટ્રી નં. ૫૧ ની અલ્ટ્રા-વાયરસ તરીકે રદબાતલ અને જાહેર કરવા કૃપા કરે તેમજ તે પ્રત્યક્ષ રીતે મનસ્વી અને ભારતના બંધારણની કલમ ૧૪ નું ઉલ્લંઘન કરતું હોવાનું જાહેર કરવા કૃપા કરે;

બી. આ માનનીય અદાલત એવું ઠરાવવા અને જાહેર કરવા કૃપા કરે કે તારીખ ૨૮.૬.૨૦૧૭ ના જાહેરનામા નં. ૧/૨૦૧૭-સેન્ટ્રલ ટેક્સ (રેટ) ની અનુસૂચિ I ની એન્ટ્રી ૩૦એ હેઠળ મેંગો પલ્પ વર્ગીકરણ કરવા યોગ્ય હતો, જે ૧૮.૭.૨૦૨૨ સુધી ૨.૫% સીજીએસટી + ૨.૫% એસજીએસટી ના દરે ટેક્સ આકર્ષતો હતો;

સી. ઉપરોક્ત બાબતોને પૂર્વગ્રહ રાખ્યા વિના અને વૈકલ્પિક રીતે, કોઈપણ સંજોગોમાં એવું જાહેર કરવા કૃપા કરે કે ૧૮.૭.૨૦૨૨ પહેલાના સમયગાળા માટે પણ મેંગો પલ્પ પર ૬% સીજીએસટી + ૬% એસજીએસટી ના ટેક્સ દરથી વધુ ટેક્સ લાદી શકાય નહીં;

ડી. આ માનનીય અદાલત તારીખ ૧૪.૨.૨૦૨૨ ની વિવાદાસ્પદ કારણ દર્શક નોટિસ (એનેક્ચર જી પર જોડાયેલ) ને રદબાતલ અને સેટ અસાઈડ કરતો મેન્ડમસની રિટ અથવા મેન્ડમસના સ્વરૂપની રિટ અથવા અન્ય કોઈ યોગ્ય રિટ અથવા આદેશ જારી કરવા કૃપા કરે;..."

[૧૭] અરજદારો વતી વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી ઉચિત શેઠે સબમિટ કર્યું કે એચએસએન ૦૮૦૪ માં કેરીઓ, તાજી અથવા સૂકવેલી શામેલ છે. એચએસએન ની સ્પષ્ટીકરણ નોંધો સ્પષ્ટપણે પ્રદાન કરે છે કે પલ્પ સ્વરૂપમાં કેરી એચએસએન ૦૮૦૪ હેઠળ આવરી લેવામાં આવશે જે અન્ય બાબતોની સાથે તાજી અને સૂકવેલી કેરીઓ સંબંધિત છે. પ્રશ્નવાળા સમયગાળા માટે એચએસએન ૦૮૦૪ માટે માત્ર બે સ્લેબ દર ઉપલબ્ધ હતા (i) શૂન્ય અને (ii) ૫% જે તાજી તેમજ સૂકવેલી કેરીઓને આવરી લેશે. અરજદારે ૫% ના ઊંચા દરે ટેક્સ ચૂકવ્યો હતો કારણ કે ૧૨% ના સ્લેબ દર માટેની અનુસૂચિમાં એચએસએન ૦૮૦૪ માટે કોઈ એન્ટ્રી નહોતી. એવું સબમિટ કરવામાં આવ્યું હતું કે વિવાદાસ્પદ પરિપત્ર પ્રદાન કરે છે કે જાહેરનામા નં. ૩૪/૨૦૧૭ માં કોઈ

ચોક્કસ એન્ટ્રી વિના એચએસએન ૦૮૦૪ માટે ૧૨% નો દર ધરાવતી સૂકવેલી અને સ્લાઇસ કરેલી કેરી સિવાય હંમેશા કેરીની ત્રીજી શ્રેણી હતી અને તેથી તારીખ ૦૩.૦૮.૨૦૨૨ નો વિવાદાસ્પદ પરિપત્ર રેટ નોટિફિકેશન માટે અલ્ટ્રા વાયરસ છે.

[૧૭.૧] એવું સબમિટ કરવામાં આવ્યું હતું કે ૧૩મી જુલાઈ ૨૦૨૨ના જાહેરનામા દ્વારા રેટ નોટિફિકેશનમાં સુધારો ૧૮મી જુલાઈ ૨૦૨૨થી અમલમાં આવ્યો હતો. તે રેટ નોટિફિકેશનમાં મોટો ફેરફાર હતો અને તેથી, તેને સ્પષ્ટતાત્મક ગણી શકાય નહીં. સુધારો માત્ર સંભવિત રીતે (પ્રોસ્પેક્ટિવલી) જ કાર્ય કરશે. આ સંદર્ભમાં, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નીચેના નિર્ણયો પર આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો:

(એ) કમિશનર ઓફ ઇન્કમ ટેક્સ (સેન્ટ્રલ)-૧, નવી દિલ્હી વિરુદ્ધ વાટિકા ટાઉનશીપ પ્રા. લિ., જે ૨૦૧૫ (૧) એસસીસી ૧ પર અહેવાલ થયેલ છે.

(બી) કમિશનર ઓફ ઇન્કમ ટેક્સ, મુંબઈ વિરુદ્ધ એસ્સાર ટેલિહોલિંગ્સ લિમિટેડ, જે ૨૦૧૮ (૩) એસસીસી ૨૫૩ પર અહેવાલ થયેલ છે.

[૧૭.૨] એવું સબમિટ કરવામાં આવ્યું હતું કે જીએસટી એક્ટની કલમ ૯ ભૂતકાળની અસરથી (રેટ્રોસ્પેક્ટિવલી) રેટ નોટિફિકેશનમાં સુધારો કરવાની સત્તા આપતી નથી અને તેથી, સુધારાને શરૂઆતથી ૧૨% નો દર લાગુ પડતો

ભૂતકાળની અસર વાળો ગણી શકાય નહીં. એવું સબમિટ કરવામાં આવ્યું હતું કે જ્યાં સુધી મુખ્ય કાયદો ભૂતકાળની અસરથી સુધારો કરવાની સ્પષ્ટ સત્તા ન આપે ત્યાં સુધી ડેલિગેટેડ લેજિસ્લેશન ભૂતકાળની અસર વાળું હોઈ શકે નહીં. આ સંદર્ભમાં, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નીચેના નિર્ણયો પર આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો:

(એ) બકુલ કેશ્યુ કંપની અને અન્ય વિરુદ્ધ સેલ્સ ટેક્સ ઓફિસર, જે ૧૯૮૬ (૨) એસસીસી ૩૬૫ પર અહેવાલ થયેલ છે.

(બી) કેન્નાનોર સ્પિનિંગ એન્ડ વીવિંગ મિલ્સ લિમિટેડ વિરુદ્ધ કમિશનર ઓફ કસ્ટમ્સ એન્ડ સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ, જે ૧૯૬૯ (૩) એસસીસી ૧૧૨ પર અહેવાલ થયેલ છે.

[૧૭.૩] એવું સબમિટ કરવામાં આવ્યું હતું કે જીએસટી ટેરિફ હાર્મોનાઈઝ્ડ સિસ્ટમ ઓફ નોમેન્ક્લેચર પર આધારિત છે જેણે એચએસએન ૦૮૦૪ હેઠળ આવતી કેરીઓને બે શ્રેણીઓમાં વિભાજિત કરી છે: તાજા અને સૂકવેલી. એવું સબમિટ કરવામાં આવ્યું હતું કે આ બંને શ્રેણીઓ માટે ચોક્કસ દરો નિર્ધારિત હોવાથી, સામવાળાઓ દ્વારા જે કરવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવી રહ્યો છે તે મુજબ અવશેષી એન્ટ્રીનો સંદર્ભ લઈ શકાય નહીં. એવું સબમિટ કરવામાં આવ્યું હતું કે જ્યારે ટેરિફ એચએસએન કોડ પર આધારિત હોય ત્યારે એચએસએન નું પાલન કરવાની જરૂર છે તે પ્રસ્તાવ હવે રેસ ઈન્ટિગ્રા (નવો પ્રશ્ન) નથી. માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નીચેના નિર્ણયો પર આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો:

(એ) કલેક્ટર ઓફ સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ વિરુદ્ધ પુડકાફ્ટ પ્રોડક્ટ્સ લિમિટેડ, જે ૧૯૯૫ (૭૭) ઈએલટી ૨૩ (એસસી) પર અહેવાલ થયેલ છે.

(બી) કમિશનર ઓફ કસ્ટમ્સ એન્ડ સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ વિરુદ્ધ ડી. એલ. સ્ટીલ્સ, જે ૨૦૨૨ એસસીસી ઓનલાઈન એસસી ૮૬૩ પર અહેવાલ થયેલ છે.

[૧૭.૪] વધુમાં એવું સબમિટ કરવામાં આવ્યું હતું કે જો ચોક્કસ એન્ટ્રીનું ઉદાર અર્થઘટન પ્રશ્નવાળા સામાનને આવરી ન શકે તો પણ અવશેષી એન્ટ્રીનો આશરો માત્ર અંતિમ ઉપાય તરીકે જ લઈ શકાય છે. માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નીચેના નિર્ણયો પર આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો:

(એ) મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય વિરુદ્ધ બ્રાડમા ઓફ ઈન્ડિયા લિમિટેડ, જે ૨૦૦૫ (૨) એસસીસી ૬૬૯ પર અહેવાલ થયેલ છે.

(બી) મૌરી ચીસ્ટ ઈન્ડિયા પ્રાઇવેટ લિમિટેડ વિરુદ્ધ ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્ય, જે ૨૦૦૮ (૫) એસસીસી ૬૮૦ પર અહેવાલ થયેલ છે.

[૧૭.૫] એવું સબમિટ કરવામાં આવ્યું હતું કે સામવાળા દ્વારા કસ્ટમ્સ ટેરિફ અને જીએસટી રેટ નોટિફિકેશનના સ્પષ્ટીકરણ પર રાખવામાં આવેલ આધાર સંપૂર્ણપણે ગેરમાર્ગે દોરનારો છે અને કસ્ટમ્સ ટેરિફમાં એચએસએન ૦૮૦૪ નું ૮ અંકો સુધીનું પેટા-વર્ગીકરણ શામેલ હતું અને પરિણામે, "મેંગો પલ્પ" માટે ટેરિફ

આઈટમ હતી. જો કે એવું સબમિટ કરવામાં આવ્યું હતું કે જીએસટી ટેરિફમાં માત્ર ૪ અંકો સુધીનું વર્ગીકરણ અપનાવવામાં આવ્યું છે અને તેમાં "મેંગો પલ્પ" ની ટેરિફ આઈટમનો કોઈ સંદર્ભ નથી. તેથી, પ્રશ્નવાળા વિવાદ માટે કસ્ટમ્સ ટેરિફ સંપૂર્ણપણે અપ્રસ્તુત છે.

[૧૭.૬] વધુમાં એવું સબમિટ કરવામાં આવ્યું હતું કે સેન્ટ્રલ બોર્ડ ઓફ ઇનડાયરેક્ટ ટેક્સીસ એન્ડ કસ્ટમ્સ દ્વારા સ્પષ્ટતા કરવામાં આવી હતી કે પ્રશ્નવાળા સમયગાળા દરમિયાન, "મેંગો પલ્પ" પર લાગુ પડતો ટેક્સનો દર ૫% રહેશે અને બોર્ડને તેના અભિપ્રાયમાંથી પીછેહઠ કરવાની મંજૂરી આપી શકાય નહીં. કમિશનર ઓફ સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ વિરુદ્ધ મૈસૂર ઇલેક્ટ્રિકલ્સ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ લિમિટેડના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણયોનો સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો છે, જે ૨૦૦૬ (૧૨) એસસીસી જજટ પર અહેવાલ થયેલ છે.

[૧૭.૭] એવું સબમિટ કરવામાં આવ્યું હતું કે અરજદાર દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલ ડ્રજિકોણને બોર્ડ દ્વારા પણ એક સંભવિત ડ્રજિકોણ તરીકે ગણવામાં આવ્યો હતો અને જો દલીલ ખાતર એવું માની લેવામાં આવે કે બીજો ડ્રજિકોણ શક્ય છે, તો પણ એ સુસ્થાપિત છે કે કરવેરાના કાયદાના કિસ્સામાં, કરદાતાની તરફેણના ડ્રજિકોણને પ્રાધાન્ય આપવું જોઈએ. આ સંદર્ભમાં મૌરી ચીસ્ટ ઇન્ડિયા પ્રાઈવેટ લિમિટેડ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણયનો સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો છે.

[૧૭.૮] તેમની રજૂઆતોના સમર્થનમાં, મૈસૂર ઇલેક્ટ્રિકલ્સ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ લિમિટેડ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર પણ આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો, જેમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ઠરાવ્યું હતું કે પુનઃવર્ગીકરણ પુનઃવર્ગીકરણની દરખાસ્ત કરતી કારણ દર્શક નોટિસની માહિતી મળવાની તારીખથી માત્ર સંભવિત રીતે જ અમલમાં આવી શકે છે. તેથી, એવું સબમિટ કરવામાં આવ્યું હતું કે ૮મી જુલાઈ ૨૦૨૨ પહેલા, સામવાળા સત્તાધિકારીઓ અવશેષી શ્રેણી લાગુ કરીને ૧૮% ના દરે જીએસટી વસૂલ કરી શકે નહીં. વાટિકા ટાઉનશીપ પ્રાઇવેટ લિમિટેડ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણયનો પણ સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો હતો, તે સબમિટ કરવા માટે કે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ઉક્ત નિર્ણયમાં ભૂતકાળની અસર અંગેનો સામાન્ય સિદ્ધાંત આપ્યો છે અને ઠરાવ્યું છે કે મુખ્ય જોગવાઈને અમલીકરણમાં સંભવિત તરીકે અર્થઘટન કરવાની રહેશે.

[૧૭.૯] વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી શેઠે એસ્સાર ટેલિહોલિંડ્ઝ લિમિટેડ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર પણ આધાર રાખ્યો હતો, જેમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ઠરાવ્યું હતું કે સામાન્ય રીતે, ગૌણ કાયદા (સબોર્ડિનેટ લેજિસ્લેશન) ને જ્યાં સુધી તેના સ્પષ્ટ સંકેતો ન હોય ત્યાં સુધી ભૂતકાળની અસર વાળો ગણવો જોઈએ નહીં.

[૧૮] બીજી તરફ, સામવાળાઓ વતી વિદ્વાન એડવોકેટ સુશ્રી હેતવી સંચેતીએ સબમિટ કર્યું કે "મેંગો પલ્પ" નું ક્યાંય વર્ગીકરણ કરવામાં આવ્યું ન હતું અને

તેથી, અવશેષી એન્ટ્રી નં. ૪૫૩ હેઠળ ૧૮% ના દરે ટેક્સ વસૂલવા પાત્ર છે. સામવાળા નં. ૧, ૨ અને ૩ વતી દાખલ કરાયેલા જવાબના સોગંદનામામાં કરાયેલી રજૂઆતો પર આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો:

"૮. પેરા ૧૫ અને ૧૬ ના સંબંધમાં, એવું જણાવવામાં આવે છે કે જીએસટી કાઉન્સિલ એ જીએસટી સંબંધિત મુદ્દાઓ નક્કી કરવા માટેની બંધારણીય સંસ્થા છે. ૨૮મી અને ૨૯મી જૂન ૨૦૨૨ના રોજ બોલાવવામાં આવેલી ૪૭મી જીએસટી કાઉન્સિલની બેઠકમાં મેંગો પલ્પના જીએસટી દરો અંગેની ભલામણ નીચે મુજબ છે:

"સીટીએચ ૦૮૦૪ હેઠળ કેરીના તમામ સ્વરૂપો પર જીએસટી દર, જેમાં મેંગો પલ્પ (સ્લાઇસ કરેલી, સૂકવેલી કેરીઓ સિવાયની) શામેલ છે, તે ૧૨% જીએસટી આકર્ષે છે. આ બાબતને સંપૂર્ણપણે સ્પષ્ટ કરવા માટે એન્ટ્રીમાં સુધારો પણ કરવામાં આવી રહ્યો છે. કાચી અથવા તાજી કેરીઓ મુક્ત રહેશે."

જીએસટી હેઠળ નિર્દિષ્ટ સામાન માટે ટેક્સનો દર અનુસૂચિ I થી VI હેઠળ અને ભારત સરકાર દ્વારા જારી કરાયેલા ટેક્સ રેટના જાહેરનામા હેઠળ નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યો છે.

સેન્ટ્રલ ગુડ્સ એન્ડ સર્વિસીસ ટેક્સ એક્ટ, ૨૦૧૭ (૧૨ / ૨૦૧૭) ની કલમ ૯ ની પેટા-કલમ (૧) અને કલમ ૧૫ ની પેટા-કલમ (૫) દ્વારા આપવામાં આવેલી સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને, કેન્દ્ર સરકારે, કાઉન્સિલની ભલામણો પર તારીખ ૧૩મી જુલાઈ ૨૦૨૨ના જાહેરનામા નં. ૦૬/૨૦૨૨ સેન્ટ્રલ ટેક્સ (રેટ્સ) દ્વારા ભારત સરકારના નાણા મંત્રાલય (મહેસૂલ વિભાગ) ના તારીખ ૨૮મી જૂન ૨૦૧૭ના જાહેરનામા નં. ૧/૨૦૧૭-સેન્ટ્રલ ટેક્સ (રેટ) માં સુધારા કર્યા છે. આ સુધારાનું જાહેરનામું ૧૮મી જુલાઈ ૨૦૨૨ના રોજ અમલમાં આવ્યું હતું.

મેંગો પલ્પ અંગે ઉપરોક્ત જાહેરનામા હેઠળ કરવામાં આવેલા સુધારાના આધારે, મેંગો પલ્પ સીટીએચ (૦૮૦૪૫૦૪૦) પર ૧૨% (૬% સીજીએસટી + ૬% એસજીએસટી) ના જીએસટી દરો ૧૮મી જુલાઈ ૨૦૨૨થી અસરકારક છે અને તે પહેલાં મેંગો પલ્પ પર જીએસટી દરોની લાગુ પડવાની ચર્ચા નીચે મુજબ છે:

(i) ટેરિફ જાહેરનામામાં વિવિધ ટેક્સ દરો સાથે, વિવિધ અનુસૂચિઓમાં 'કેરી અને કેરીની પ્રોડક્ટ્સ' સંબંધિત ત્રણ એન્ટ્રીઓ છે જેનો ઉલ્લેખ જોવા મળે છે.

તારીખ ૨૮મી જૂન ૨૦૧૭ના જાહેરનામા નં. ૧/૨૦૧૭-સેન્ટ્રલ ટેક્સ (રેટ) ની એન્ટ્રી નં. ૫૧ / ૦૮૦૪ તરીકે, ૦૮૦૪ "ખજૂર, અંજીર, અનાનસ, એવોકાડોસ, જામફળ, કેરી અને મેંગોસ્ટીન, તાજા." ઉપરોક્ત એન્ટ્રી માત્ર તાજી કેરીઓને ટેક્સ માટે પાત્ર હોવામાંથી મુક્તિ આપે છે. આ સંદર્ભમાં એ ઉલ્લેખ કરવો યોગ્ય છે કે, પ્રકરણ ૮ હેઠળ પ્રોડક્ટના વર્ગીકરણ અંગે કોઈ વિવાદ નથી પરંતુ એન્ટ્રી નં. ૫૧ / ૦૮૦૪ હેઠળના વર્ણનમાં માત્ર તાજી કેરીઓની જ યાદી છે.

(ii) તારીખ ૧૩.૧૦.૨૦૧૭ ના જાહેરનામા નં. ૩૫/૨૦૧૭ ઇન્ટિગ્રેટેડ ટેક્સ રેટ દ્વારા લાવવામાં આવેલા ટેરિફ રેટના ફેરફારો, જેણે તારીખ: ૨૮.૦૬.૨૦૧૭ ના જાહેરનામા નં. ૧/૨૦૧૭- ઇન્ટિગ્રેટેડ ટેક્સ (રેટ) માં સુધારો કરીને નીચેની એન્ટ્રીઓ ઉમેરી: "ઉક્ત જાહેરનામામાં (એ) અનુસૂચિ I માં - ૫%, - ક્રમ નં. ૩૦ અને તેને સંબંધિત એન્ટ્રીઓ પછી, નીચેનો સીરીયલ નંબર અને એન્ટ્રીઓ દાખલ કરવામાં આવશે, એટલે કે ૩૦એ ૦૮૦૪ કેરી સ્લાઈસ કરેલી, સૂકવેલી"

(iii) અનુસૂચિ II માં - ૧૨% - (i) ક્રમ નં. ૧૬ માં, કોલમ (૩) માં, 'ખજૂર (નરમ કે કઠણ), અંજીર, અનાનસ,

એવોકાડોસ, જામફળ, કેરી અને મેંગોસ્ટીન, સૂકવેલા' શબ્દો અને કૌંસ માટે, "ખજૂર (નરમ કે કઠણ), અંજીર, અનાનસ, એવોકાડોસ, જામફળ અને મેંગોસ્ટીન, સૂકવેલા" શબ્દો અને કૌંસ બદલવામાં આવશે. ઉપરોક્ત સુધારેલ જાહેરનામું દર્શાવે છે કે સ્લાઇસ કરેલી, સૂકવેલી કેરી પર ૫% ના દરે ટેક્સ લાગે છે જ્યારે તે 'મેંગો પલ્પ' પર મૌન છે.

જીએસટી ટેરિફ જાહેરનામા હેઠળ "મેંગો પલ્પ/પ્યુરી" નું કોઈ ચોક્કસ વર્ણન ન હોવાથી, તારીખ: ૨૮.૦૬.૨૦૧૭ ના જાહેરનામા નં. ૧/૨૦૧૭- સેન્ટ્રલ ટેક્સ (રેટ) ની અનુસૂચિ - III ની એન્ટ્રી નં. ૪૫૩ લાગુ પડે છે. જે એક અવશેષી એન્ટ્રી છે જે જાહેરનામાની અનુસૂચિ I, II, IV, V, VI માં નિર્દિષ્ટ ન હોય તેવા સામાનને આવરી લે છે, જે ૧૮% નો ટેક્સ દર આકર્ષે છે.

૯. પેરા ૧૭ ના સંબંધમાં, આ એક નીતિવિષયક બાબત છે તેથી કોઈ ટિપ્પણી કરવામાં આવતી નથી.

૧૦. પેરા - ૧૮ ના સંબંધમાં, એ નોંધવું પ્રસ્તુત છે કે તારીખ: ૨ smart.૦૬.૨૦૧૭ ના રેટ જાહેરનામા નં. ૧/૨૦૧૭-સેન્ટ્રલ ટેક્સ(રેટ) નું સ્પષ્ટીકરણ નીચે મુજબ વાંચે છે:

"આ જાહેરનામા માટે:...

(ii) "ટેરિફ આઈટમ", "સબ-હેડિંગ" "હેડિંગ" અને "ચેપ્ટર" નો અર્થ અનુક્રમે કસ્ટમ્સ ટેરિફ એક્ટ, ૧૯૭૫ (૫૧/ ૧૯૭૫) ની પ્રથમ અનુસૂચિમાં નિર્દિષ્ટ કર્યા મુજબની ટેરિફ આઈટમ, સબ-હેડિંગ, હેડિંગ અને ચેપ્ટર થશે.

(iv) કસ્ટમ્સ ટેરિફ એક્ટ, ૧૯૭૫ (૫૧ / ૧૯૭૫) ની પ્રથમ અનુસૂચિના અર્થઘટન માટેના નિયમો, જેમાં સેક્શન અને ચેપ્ટર નોટ્સ અને પ્રથમ અનુસૂચિની સામાન્ય સ્પષ્ટીકરણ નોંધો શામેલ છે, તે જ્યાં સુધી શક્ય હોય ત્યાં સુધી, આ જાહેરનામાના અર્થઘટનને લાગુ પડશે."

તેથી, જ્યારે જીએસટી હેઠળનું રેટ જાહેરનામું સામાન અને સેવાઓ પરના ટેક્સનો દર પ્રદાન કરે છે, ત્યારે જીએસટી લાદવાના હેતુઓ માટે આ રેટ જાહેરનામાનું અર્થઘટન કરવા માટે, કસ્ટમ્સ ટેરિફ એક્ટ, ૧૯૭૫ ("ટેરિફ") ની પ્રથમ અનુસૂચિ (સેક્શન અને ચેપ્ટર નોટ્સ અને સામાન્ય સ્પષ્ટીકરણ નોંધો સહિત) ની સાથે તેને વાંચવું પડશે.

ટેરિફ હેઠળના દરેક સેક્શન અને ચેપ્ટરની સાથે 'સેક્શન નોટ્સ અને ચેપ્ટર નોટ્સ' તરીકે ઓળખાતી નોંધો હોય છે, વર્ગીકરણ માત્ર સંબંધિત સેક્શન કે ચેપ્ટર નોટ્સ સાથે વાંચેલા હેડિંગના વર્ણનના આધારે જ નક્કી કરવાનું હોય છે. 'મેંગો પલ્પ/પ્યુરી' પ્રોડક્ટ પર આવીએ તો, તે કસ્ટમ્સ ટેરિફ એક્ટ, ૧૯૭૫ ના ચેપ્ટર હેડિંગ નં. ૦૮૦૪ ૫૦૪૦ હેઠળ સ્થાન મેળવે છે.

ચેપ્ટર ૮

ટેરિફ આઈટમ સામાનનું વર્ણન

૮૦૪ ખજૂર, અંજૂર, અનાનસ, એવોકાડોસ, કેરી અને મેંગોસ્ટીન, તાજા અથવા સૂકવેલા.

૦૮૦૪ ૫૦ જામફળ, કેરી અને મેંગોસ્ટીન

૦૮૦૪ ૫૦ ૪૦ મેંગો પલ્પ

સેન્ટ્રલ ગુડ્સ એન્ડ સર્વિસીસ ટેક્સ એક્ટ, ૨૦૧૭ (૨૦૧૭ ના ૧૨) ની કલમ ૯ ની પેટા-કલમ (૧) અને કલમ ૧૫ ની પેટા-કલમ (૫) દ્વારા આપવામાં આવેલી સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને, કેન્દ્ર સરકારે, કાઉન્સિલની ભલામણો પર તારીખ ૧૩મી જુલાઈ

૨૦૨૨ના જાહેરનામા નં. ૦૬/૨૦૨૨ સેન્ટ્રલ ટેક્સ (રેટ્સ) દ્વારા ભારત સરકારના નાણા મંત્રાલય (મહેસૂલ વિભાગ) ના તારીખ ૨૮મી જૂન ૨૦૧૭ના જાહેરનામા નં. ૧/ ૨૦૧૭-સેન્ટ્રલ ટેક્સ (રેટ) માં સુધારા કર્યા છે આ સુધારાનું જાહેરનામું ૧૮મી જુલાઈ ૨૦૨૨ના રોજ અમલમાં આવ્યું હતું.

મેંગો પલ્પ અંગે ઉપરોક્ત જાહેરનામા હેઠળ કરવામાં આવેલા સુધારાના આધારે, મેંગો પલ્પ સીટીએચ (૦૮૦૪૫૦૪૦) પર ૧૨% (૬% સીજીએસટી + ૬% એસજીએસટી) ના જીએસટી દરો ૧૮મી જુલાઈ ૨૦૨૨થી અસરકારક છે અને તે પહેલાં મેંગો પલ્પ પર જીએસટી દરોની લાગુ પડવાની સ્થિતિ નીચે મુજબ છે:

પુનરાવર્તનના ભોગે એવું જણાવવામાં આવે છે કે ટેરિફ જાહેરનામામાં વિવિધ ટેક્સ દરો સાથે, વિવિધ અનુસૂચિઓમાં 'કેરી અને કેરીની પ્રોડક્ટ્સ' સંબંધિત ત્રણ એન્ટ્રીઓ છે જેનો ઉલ્લેખ જોવા મળે છે.

(iv) તારીખ ૨૮મી જૂન ૨૦૧૭ના જાહેરનામા નં. ૧/૨૦૧૭-સેન્ટ્રલ ટેક્સ (રેટ) ની ૦૮૦૪ ની એન્ટ્રી નં. ૫૧ તરીકે ૦૮૦૪ /૨૦૧૭-સેન્ટ્રલ ટેક્સ (રેટ) તારીખ: ૨૮.૦૬.૨૦૧૭ લાગુ પડે છે, જે એક અવશેષી એન્ટ્રી છે જે જાહેરનામાની અનુસૂચિ I, II,

IV, V, VI માં નિર્દિષ્ટ ન હોય તેવા સામાનને આવરી લે છે, જે ૧૮% નો ટેક્સ દર આકર્ષે છે.

૧૧. પેરા-૧૯, અને ૨૦ ના સંબંધમાં, એવું જણાવવામાં આવે છે કે અરજદારોને જારી કરાયેલી નોટિસો અહીં ઉપર જણાવ્યા મુજબના કાયદા અને જોગવાઈઓ અનુસાર હતી.

૧૨. પેરા ૨૧ અને ૨૨ ના સંબંધમાં, એવું જણાવવામાં આવે છે કે આ જાહેરનામું જીએસટી કાઉન્સિલની ભલામણ પર કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા સેન્ટ્રલ ગુડ્સ એન્ડ સર્વિસીસ ટેક્સ એક્ટ, ૨૦૧૭ (૨૦૧૭ ના ૧૨) ની કલમ ૯ ની પેટા-કલમ (૧) અને કલમ ૧૫ ની પેટા-કલમ (૫) દ્વારા આપવામાં આવેલી સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને જારી કરવામાં આવ્યું છે. તેથી, કોઈ ટિપ્પણી કરવામાં આવતી નથી.

૧૩. પેરા ૨૪ ના સંબંધમાં, એવું જણાવવામાં આવે છે કે માંગવામાં આવેલી સ્પષ્ટતા એ સીબીઆઈસી મિત્ર હેલ્પ-ડેસ્ક દ્વારા પ્રદાન કરવામાં આવેલી માહિતી છે. સીબીઆઈસી મિત્ર હેલ્પડેસ્ક એ કેન્દ્ર સરકારના નાણા મંત્રાલયના સેન્ટ્રલ બોર્ડ ઓફ

એક્સાઇઝ એન્ડ કસ્ટમ્સની ફરિયાદ નિવારણ અને માહિતી પ્રણાલી માટેની કેન્દ્રીય હેલ્પલાઇન છે. એ નોંધવું પ્રસ્તુત છે કે જીએસટી હેઠળ નિર્દિષ્ટ સામાન માટે ટેક્સનો દર અનુસૂચિ I થી VI હેઠળ અને ભારત સરકાર દ્વારા જારી કરાયેલા ટેક્સ રેટના જાહેરનામા હેઠળ નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યો છે અને તે મુજબ જ તે વસૂલવા જરૂરી છે.

૧૪. ગ્રાઉન્ડ એ થી એફ ના સંબંધમાં, કારણ કે આ એક નીતિવિષયક બાબત છે, સામવાળા નં ૧ અને ૩ પાસે કોઈ ટિપ્પણી નથી કારણ કે તે સીબીઆઈસી નો વિષય રહેશે. સામવાળા અગાઉના ફકરાઓમાં જે જણાવ્યું છે તેનું પુનરાવર્તન કરે છે "ખજૂર, અંજીર, અનાનસ, એવોકાડોસ, જામફળ, કેરી અને મેંગોસ્ટીન, તાજા". ઉપરોક્ત એન્ટ્રી માત્ર તાજી કેરીઓને ટેક્સ માટે પાત્ર હોવામાંથી મુક્તિ આપે છે. આ સંદર્ભમાં એ ઉલ્લેખ કરવો યોગ્ય છે કે, પ્રકરણ ૮ હેઠળ પ્રોડક્ટના વર્ગીકરણ અંગે કોઈ વિવાદ નથી પરંતુ ૦૮૦૪ ની એન્ટ્રી નં. ૩૧ હેઠળના વર્ણનમાં માત્ર તાજી કેરીઓની જ યાદી છે, (v) તારીખ: ૧૩.૧૦.૨૦૧૭ ના જાહેરનામા નં. ૩૫/૨૦૧૭ ઇન્ટિગ્રેટેડ ટેક્સ (રેટ) દ્વારા લાવવામાં આવેલા ટેરિફ રેટના ફેરફારો. તારીખ:

૨૮.૦ copy.૨૦૧૭ ના જાહેરનામા નં. ૧/૨૦૧૭- ઇન્ટિગ્રેટેડ ટેક્સ (રેટ) માં સુધારો કરીને નીચેની એન્ટ્રીઓ ઉમેરી: "ઉક્ત જાહેરનામામાં- (એ) અનુસૂચિ ૧ માં - ૫%, ક્રમ નં. ૩૦ અને તેને સંબંધિત એન્ટ્રીઓ પછી, નીચેનો સીરીયલ નંબર અને એન્ટ્રીઓ દાખલ કરવામાં આવશે, એટલે કે: "૩૦એ ૦૮૦૪ કેરી સ્લાઇસ કરેલી, સૂકવેલી"; અનુસૂચિ II માં - ૧૨%, (i) ક્રમ નં. ૧૬ માં, કોલમ (૩) માં, "ખજૂર (નરમ કે કઠણ), અંજીર. અનાનસ, એવોકાડોસ, જામફળ, કેરી અને મેંગોસ્ટીન, સૂકવેલા" શબ્દો અને કૌંસ માટે, "ખજૂર નરમ કે કઠણ), અંજીર, અનાનસ, એવોકાડોસ, જામફળ અને મેંગોસ્ટીન, સૂકવેલા" શબ્દો અને કૌંસ બદલવામાં આવશે. ઉપરોક્ત સુધારેલ જાહેરનામું દર્શાવે છે કે સ્લાઇસ કરેલી, સૂકવેલી કેરી પર ૫% ના દરે ટેક્સ લાગે છે - જ્યારે તે 'મેંગો પલ્પ' પર મૌન છે. જીએસટી ટેરિફ જાહેરનામા હેઠળ "મેંગો પલ્પ/પ્યુરી" નું કોઈ ચોક્કસ વર્ણન ન હોવાથી, ટેક્સ માટે કરવામાં આવેલી માંગને ન્યાયી ઠેરવવા માટે જાહેરનામા નં. ૧ ની અનુસૂચિ-III ની એન્ટ્રી નં. ૪૫૩ લાગુ પડે છે અને સંક્ષિપ્તતા ખાતર અહીં તેનું પુનરાવર્તન કરવામાં આવ્યું નથી."

[૧૮.૨] ઉપરોક્ત રજૂઆતોનો સંદર્ભ આપતા, એવું સબમિટ કરવામાં આવ્યું હતું કે ભારતના બંધારણની કલમ ૨૨૬ હેઠળ અસાધારણ અધિકારક્ષેત્રનો

ઉપયોગ કરતી વખતે કારણ દર્શક નોટિસના તબક્કે કોઈ હસ્તક્ષેપ કરવામાં ન આવે. અરજદારો કારણ દર્શક નોટિસના તબક્કે આ કોર્ટનો સંપર્ક કરી ચૂક્યા હોવાથી, અરજદારોને કારણ દર્શક નોટિસના નિર્ણય માટે સામવાળા સત્તાધિકારીઓ સમક્ષ મોકલી શકાય છે.

[૧૯] બંને પક્ષો વતી ઉપસ્થિત વિદ્વાન એડવોકેટોને સાંભળ્યા પછી અને અરજદારો દ્વારા ૧૦૦% નિકાસ લક્ષી એકમને સપ્લાય કરવામાં આવતી પ્રોડક્ટ (મેંગો પલ્પ) પર લાગુ પડતા ટેક્સના દરના મુદ્દાને ધ્યાનમાં લેતા, જે બદલામાં, ગૌણ પ્રોસેસિંગ / રી-પેકિંગ પછી દેશની બહાર આવા પક્ષકારને તેની નિકાસ કરે છે, અને સામવાળા સત્તાધિકારીઓ દ્વારા જાહેરનામા જારી કરીને સમયાંતરે જીએસટીના દરમાં કરવામાં આવેલા વિવિધ સુધારાઓને ધ્યાનમાં લેતા, અરજદારોને આ મુદ્દાની નિર્ણય પ્રક્રિયા માટે પાછા મોકલવા એ નિર્ણય કવાયત હશે કારણ કે સામવાળા સત્તાધિકારીએ ૧૮મી જુલાઈ ૨૦૨૨ પહેલાં ૧૮% જીએસટી વસૂલવાના આધારે નોટિસ જારી કરી છે કે "મેંગો પલ્પ" નું ક્યાંય વર્ગીકરણ કરવામાં આવ્યું નથી અને તેથી, અવશેષી એન્ટ્રી નં. ૪૫૩ માટે ૧૮% દર વસૂલવો જરૂરી છે.

[૨૦] સીજીએસટી એક્ટની કલમ ૯(૧), જે ચાર્જિંગ સેક્શન છે, તે કાઉન્સિલની ભલામણો પર સરકાર દ્વારા સૂચિત કરવામાં આવનાર ટેક્સના દર મુજબ જીએસટી લાદવા અને એકત્રિત કરવાની જોગવાઈ કરે છે. કલમ ૯(૧) નીચે મુજબ વાંચે છે:

"૯. લેવી અને કલેક્શન.-- (૧) પેટા-કલમ (૨) ની જોગવાઈઓને આધીન, માનવ વપરાશ માટેના આલ્કોહોલિક લિકરના સપ્લાય સિવાય, કલમ ૧૫ હેઠળ નિર્ધારિત મૂલ્ય પર અને કાઉન્સિલની ભલામણો પર સરકાર દ્વારા સૂચિત કરવામાં આવે તેવા, વીસ ટકાથી વધુ ન હોય તેવા દરો પર માલ અથવા સેવાઓ અથવા બંનેના તમામ ઈન્ટ્રા-સ્ટેટ સપ્લાય પર સેન્ટ્રલ ગુડ્સ એન્ડ સર્વિસીસ ટેક્સ નામનો ટેક્સ લાદવામાં આવશે અને તે નિર્ધારિત કરવામાં આવે તેવી રીતે એકત્રિત કરવામાં આવશે અને તે કરપાત્ર વ્યક્તિ દ્વારા ચૂકવવામાં આવશે."

[૨૧] સીજીએસટી એક્ટની કલમ ૧૧(૧) સરકારને મુક્તિ આપવાની સત્તા આપે છે. કલમ ૧૧(૧) નીચે મુજબ વાંચે છે:

"૧૧. મુક્તિ આપવાની સત્તા.-- (૧) જ્યાં સરકારને સંતોષ થાય કે જાહેર હિતમાં તેમ કરવું જરૂરી છે, ત્યાં તે, કાઉન્સિલની ભલામણો પર, જાહેરનામા દ્વારા, સામાન્ય રીતે, કાંતો સંપૂર્ણપણે અથવા તેમાં નિર્દિષ્ટ કરવામાં આવે તેવી શરતોને આધીન, કોઈપણ નિર્દિષ્ટ વર્ણનના સામાન અથવા સેવાઓ અથવા બંનેને તેના પર વસૂલવા પાત્ર સમગ્ર અથવા ટેક્સના કોઈપણ ભાગમાંથી આવા જાહેરનામામાં નિર્દિષ્ટ કરવામાં આવે તેવી તારીખથી મુક્ત કરી શકે છે."

[૨૨] સરકારે ટેક્સના વિવિધ દરો નિર્ધારિત કરતા સીજીએસટી એક્ટની કલમ ૯ અને ૧૧ દ્વારા આપવામાં આવેલી સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને તારીખ ૨૮મી જૂન ૨૦૧૭ના રોજ જાહેરનામું નં. ૧/૨૦૧૭ જારી કર્યું છે. હાર્મોનાઇઝ્ડ સિસ્ટમ ઓફ નોમેન્ક્લેચર (એચએસએન) પર આધારિત મુક્ત કરાયેલા સામાનની યાદી પૂરી પાડતું જાહેરનામું નં. ૨/૨૦૧૭ જારી કરવામાં આવ્યું હતું.

[૨૩] એચએસએન નું ચેપ્ટર ૮ ખાધ ફળો અને બદામ (એડિબલ ફ્રુટ્સ એન્ડ નટ્સ) સંબંધિત છે. ઉક્ત ચેપ્ટરની જનરલ ચેપ્ટર નોટ જણાવે છે કે "આ ચેપ્ટરના ફળો અને બદામ આખા, સ્લાઈસ કરેલા, ટુકડા કરેલા, છીણેલા, ગોટલી કાઢેલા, પલ્પ કરેલા, ઘસેલા, છોલેલા અથવા ફોલેલા હોઈ શકે છે". હેડિંગ ૦૮૦૪ એચએસએન માં "ખજૂર, અંજીર, અનાનસ, એવોકાડોસ, જામફળ, કેરી અને મેંગોસ્ટીન, તાજા અથવા સૂકવેલા" ની સાથે કેરીઓનો સમાવેશ થાય છે. હેડિંગ ૦૮૦૪ નીચે મુજબ વાંચે છે:

"૦૮૦૪ – ખજૂર, અંજીર, અનાનસ, એવોકાડોસ, જામફળ, કેરી અને મેંગોસ્ટીન, તાજા અથવા સૂકવેલા."

[૨૪] એવું જણાય છે કે જ્યારે ૧લી જુલાઈ ૨૦૧૭ થી જીએસટી એક્ટ અમલમાં આવ્યો ત્યારે, તાજી કેરીઓને મુક્તિ જાહેરનામા નં. ૨/૨૦૧૭માં સૂચિબદ્ધ કરવામાં આવી હતી જ્યારે સૂકવેલી કેરીઓને રેટ જાહેરનામા નં. ૧/૨૦૧૭માં અનુસૂચિ – II માં સૂચિબદ્ધ કરવામાં આવી હતી, જેના માટે ટેક્સનો દર ૧૨%

નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યો હતો, જે એચએસએન માં કેરીઓના તાજા અને સૂકવેલીમાં વિભાજન કરતા વ્યાપક વર્ગીકરણ મુજબ હતો.

[૨૫] ૬ઠ્ઠી ઓક્ટોબર ૨૦૧૭ના રોજ યોજાયેલી ૨૨મી જીએસટી કાઉન્સિલની બેઠકમાં, સ્લાઈસ કરેલી અને સૂકવેલી કેરીઓ પર ટેક્સનો દર ૧૨% થી ઘટાડીને ૫% કરવાનો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો હતો. તદનુસાર, જાહેરનામા નં. ૩૪/૧૭ દ્વારા એન્ટ્રી નં. ૩૦એ દાખલ કરવામાં આવી હતી જે "કેરી સ્લાઈસ કરેલી અને સૂકવેલી" માટે ૫% નો દર નિર્ધારિત કરતી હતી. જો કે, એચએસએન ના ચેપ્ટર ૮ ની જનરલ ચેપ્ટર નોટમાં ફળો, પલ્પનો સમાવેશ થતો હોવા છતાં "મેંગો પલ્પ" નો એન્ટ્રી ૩૦એ માં સમાવેશ કરવામાં આવ્યો ન હતો. અરજદારોના જણાવ્યા મુજબ, "મેંગો પલ્પ" સ્લાઈસ કરેલી કેરીના પલ્પ સ્વરૂપ સિવાય બીજું કંઈ નહોતું. તેથી અરજદારોએ અનુસૂચિ - II ની એન્ટ્રી ૩૦એ મુજબ "મેંગો પલ્પ" ને ધ્યાનમાં લીધો અને "મેંગો પલ્પ" ના સપ્લાય પર ૫% જીએસટી ચૂકવ્યો.

[૨૬] સીબીઆઈસી મિત્ર હેલ્પડેસ્કે પણ, ૧૯મી ફેબ્રુઆરી ૨૦૧૮ના રોજ ઇ-મેઇલમાં પુષ્ટિ કરી છે કે "મેંગો પલ્પ" માટે જીએસટી દર ૫% છે.

[૨૭] જીએસટી કાઉન્સિલે તેની ૪૭મી બેઠકમાં સ્પષ્ટ કર્યું કે તાજા અને સૂકવેલી કેરીઓ સિવાય એચએસએન ૦૮૦૪ માં કેરીઓની ત્રીજી શ્રેણી હતી અને આવી કેરીઓ પર હંમેશા ૧૨% ના દરે ટેક્સ વસૂલવાનો ઇશિદો હતો. તદનુસાર, ૧૩મી જુલાઈ ૨૦૨૨ના જાહેરનામા નં. ૬/૨૦૨૨ દ્વારા અનુસૂચિ II

માં એન્ટ્રી નં. ૧૬ દાખલ કરવામાં આવી હતી જે "સ્લાઈસ કરેલી, સૂકવેલી કેરીઓ સિવાયની કેરીઓ" તરીકે હતી.

[૨૮] સીબીઆઈસી એ ૩જી ઓગસ્ટ ૨૦૨૨ના રોજ વિવાદાસ્પદ પરિપત્ર જારી કર્યો છે અને ઉક્ત પરિપત્રનો પેરા ૪ નીચે મુજબ વાંચે છે:

"૪. સીટીએચ ૦૮૦૪ હેઠળની કેરીઓ જેમાં મેંગો પલ્પનો સમાવેશ થાય છે, પરંતુ તાજી કેરીઓ અને સ્લાઈસ કરેલી, સૂકવેલી કેરીઓ સિવાયની, ૧૨% ના દરે જીએસટી આકર્ષે છે:

૪.૧. મેંગો પલ્પ સહિત કેરીના વિવિધ સ્વરૂપો પર લાગુ પડતા જીએસટી દર અંગે સ્પષ્ટતા માંગતી રજૂઆતો મળી છે.

૪.૨. જીએસટી કાઉન્સિલની તેની ૨૨મી બેઠકમાં કરાયેલી ભલામણના આધારે, હેડિંગ ૦૮૦૪ હેઠળ આવતી 'કેરી સ્લાઈસ કરેલી, સૂકવેલી' પરનો જીએસટી દર ૧૨% થી ઘટાડીને ૫% કરવામાં આવ્યો હતો [તારીખ ૨૮મી જૂન, ૨૦૧૭ ના જાહેરનામા નં. ૧/૨૦૧૭-સેન્ટ્રલ ટેક્સ (રેટ) ની અનુસૂચિ I ના ક્રમ નં. ૩૦એ]. જો કે, હેડિંગ ૦૮૦૪ હેઠળ આવતી સૂકવેલી કેરીના તમામ સ્વરૂપો (સ્લાઈસ કરેલી અને સૂકવેલી કેરીઓ સિવાય), જેમાં મેંગો પલ્પનો સમાવેશ થાય છે, તેના પર જીએસટી દર હંમેશા ૧૨% ના દરે રાખવાનો જ અર્થ હતો.

જ.૩. તદનુસાર, આથી સ્પષ્ટ કરવામાં આવે છે કે હેડિંગ ૦૮૦૪ હેઠળ આવતી તાજી કેરીઓને મુક્તિ આપવામાં આવી છે; ૦૮૦૪ હેઠળ આવતી સ્લાઈસ કરેલી અને સૂકવેલી કેરીઓ પર ૫% નો કન્સેશનલ દર વસૂલવા પાત્ર છે; જ્યારે મેંગો પલ્પ સહિત સૂકવેલી કેરીના અન્ય તમામ સ્વરૂપો ૧૨% ના દરે જીએસટી આકર્ષે છે. સંપૂર્ણ સ્પષ્ટતા લાવવા માટે, તારીખ ૨૮મી જૂન, ૨૦૧૭ ના જાહેરનામા નં. ૧/૨૦૧૭-સેન્ટ્રલ ટેક્સ (રેટ) ની અનુસૂચિ-II ના ક્રમ નં. ૧૬ પરની સંબંધિત એન્ટ્રીમાં તારીખ ૧૩મી જુલાઈ, ૨૦૨૨ ના જાહેરનામા નં. ૬/૨૦૨૨-સેન્ટ્રલ ટેક્સ (રેટ) દ્વારા સુધારો કરવામાં આવ્યો છે.

જ.૪. હેડિંગ ૦૮૦૪ હેઠળ આવતી તાજી કેરીઓ, જીએસટી માંથી મુક્ત રહેવાનું ચાલુ રહેશે [તારીખ ૨૮મી જૂન, ૨૦૧૭ ના જાહેરનામા નં. ૨/૨૦૧૭- સેન્ટ્રલ ટેક્સ (રેટ) ના ક્રમ નં. ૫૧]."

[૨૯] ૩જી ઓગસ્ટ ૨૦૨૨ના વિવાદાસ્પદ પરિપત્ર દ્વારા જારી કરાયેલી ઉપરોક્ત સ્પષ્ટતાના અવલોકન પરથી, તે સમજાવે છે કે જાહેરનામું નં. ૬/૨૦૨૨ માત્ર એ સ્પષ્ટ કરે છે કે "મેંગો પલ્પ" ૧૨% ના દરે જીએસટી દર આકર્ષે છે. તેથી, અરજદાર દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી દલીલ એ છે કે ટેક્સના દરમાં સુધારો કરવાના જાહેરનામાને ભૂતકાળની અસરથી લાગુ કરી શકાય નહીં

તેવા ગ્રાઉન્ડ પર અરજદારો દ્વારા ટાંકવામાં આવેલા વિવિધ નિર્ણયોને ધ્યાનમાં લેતા આવા જાહેરનામાને ભૂતકાળની અસરથી લાગુ કરી શકાય નહીં.

[૩૦] જો કે, કેસની હકીકતોમાં, ૧લી જુલાઈ ૨૦૧૭ થી ૧૮મી જુલાઈ ૨૦૨૨ સુધી બનેલી ઘટનાઓના ક્રમને ધ્યાનમાં લેતા, જાહેરનામું નં. ૧/૨૦૧૭ અથવા જાહેરનામું નં. ૨/૨૦૧૭ માંથી કોઈમાં પણ "મેંગો પલ્પ" માટે કોઈ દર નિર્ધારિત નહોતો. "મેંગો પલ્પ" ને તાજી કેરી કહી શકાય નહીં. તેથી, તે કાંતો સ્લાઈસ કરેલી અથવા સૂકવેલી કેરી હોવી જોઈએ, પરંતુ, ૨૮મી જૂન ૨૦૨૨ના રોજ યોજાયેલી જીએસટી કાઉન્સિલની તેની ૪૭મી બેઠકમાં કરાયેલી સ્પષ્ટતા મુજબ, એ સ્પષ્ટ કરવામાં આવ્યું હતું કે તાજી અને સૂકવેલી કેરીઓ સિવાય કેરીઓની ત્રીજી શ્રેણી દાખલ કરવી જરૂરી છે અને તદનુસાર, જાહેરનામા નં. ૬/૨૦૨૨ દ્વારા, સ્લાઈસ કરેલી અને સૂકવેલી સિવાયની કેરીઓ માટે એન્ટ્રી નં. ૧૬ દાખલ કરવામાં આવી છે, જેમાં ૧૨% નો જીએસટી દર આકર્ષતો "મેંગો પલ્પ" શામેલ છે. તેથી, જીએસટી કાઉન્સિલની ૪૭મી બેઠકની મિનિટ્સનો સંદર્ભ લેવો પ્રસ્તુત રહેશે, જે નીચે મુજબ વાંચે છે:

"૪. સીટીએચ ૦૮૦૪ હેઠળની કેરીના તમામ સ્વરૂપો પર જીએસટી દર, જેમાં મેંગો પલ્પ (સ્લાઈસ કરેલી, સૂકવેલી કેરીઓ સિવાયની) શામેલ છે, તે ૧૨% જીએસટી આકર્ષે છે. આ બાબતને સંપૂર્ણપણે સ્પષ્ટ કરવા માટે એન્ટ્રીમાં સુધારો પણ કરવામાં આવી રહ્યો છે. કાચી અથવા તાજી કેરીઓ મુક્ત રહેશે."

[૩૧] ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં લેતા, એ સ્પષ્ટ થાય છે કે જીએસટી કાઉન્સિલની ૨૨મી બેઠક પહેલાં, જ્યાં સુધી સ્લાઈસ કરેલી અને સૂકવેલી કેરીનો સંબંધ છે ત્યાં સુધી, અનુસૂચિ - II માં જાહેરનામા નં. ૧/૨૦૧૭ મુજબ ૧લી જુલાઈ ૨૦૧૭ થી ૧૨% નો જીએસટી દર લાગુ પડતો હતો જેને ૧૩મી ઓક્ટોબર ૨૦૧૭ના જાહેરનામા નં. ૩૪/૨૦૧૭ મુજબ જીએસટી કાઉન્સિલની ભલામણો અનુસાર ઘટાડીને ૫% કરવામાં આવ્યો હતો. જ્યારે જીએસટી કાઉન્સિલે તેની ૪૭મી બેઠકમાં સ્પષ્ટ કર્યું છે કે માત્ર સ્લાઈસ કરેલી અને સૂકવેલી કેરીઓ જ ૧૨% માંથી ૫% ના દરે ટેક્સના ઘટાડા માટે જવાબદાર છે અને તેથી, સ્લાઈસ કરેલી અને સૂકવેલી સિવાયની કેરીઓને સ્પષ્ટ કરવા માટે, તારીખ ૧૮મી જુલાઈ ૨૦૨૨ ના જાહેરનામા નં. ૬/૨૦૨૨ મુજબ અનુસૂચિ - II ની એન્ટ્રી નં. ૧૬ દ્વારા શ્રેણીમાં ત્રીજી શ્રેણીની એન્ટ્રી દાખલ કરવામાં આવી હતી. તેથી, તમામ હેતુઓ અને ઇરાદાઓ માટે ૧૨% ના દરની એન્ટ્રી "મેંગો પલ્પ" પ્રોડક્ટને સંચાલિત કરશે, જે એન્ટ્રી નં. ૩૦એ માં ચોક્કસપણે શામેલ નહોતી, જે સ્લાઈસ કરેલી, સૂકવેલી કેરી માટે જોગવાઈ કરે છે.

[૩૨] ૩જી ઓગસ્ટ ૨૦૨૨નો વિવાદાસ્પદ પરિપત્ર માત્ર જાહેરનામા નં. ૬/૨૦૨૨ દ્વારા એન્ટ્રી નં. ૧૬ દાખલ કરવાની સ્પષ્ટતા કરે છે અને તેથી, અરજદાર દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી દલીલ અને રજૂઆત કે વિવાદાસ્પદ પરિપત્ર દ્વારા, ૧૨% નો જીએસટી દર દાખલ કરવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો છે તે કોઈ આધાર વિનાનો છે. "મેંગો પલ્પ" માટે, જાહેરનામા નં. ૧/૨૦૧૭ મુજબ ૧લી

જુલાઈ ૨૦૧૭ થી જીએસટી દર ૧૨% હતો. તે માત્ર અરજદાર જ છે, જેણે "કેરી સ્લાઈસ કરેલી, સૂકવેલી" પ્રોડક્ટ પર જીએસટી દર ૧૨% થી ઘટાડીને ૫% કરવા માટે જીએસટી કાઉન્સિલની તેની ૨૭મી બેઠકની ભલામણોને અનુસરીને જાહેરનામા નં. ૩૪/૨૦૧૭ નું અર્થઘટન કર્યું હતું. જાહેરનામા નં. ૩૪/૨૦૧૭ દ્વારા અમલમાં આવેલી અનુસૂચિ - II ની એન્ટ્રી નં. ૩૦એ માં "મેંગો પલ્પ" નો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો ન હતો. તેથી, ૨૮મી જૂન ૨૦૨૨ના રોજ યોજાયેલી જીએસટી કાઉન્સિલની તેની ૪૭મી બેઠકમાં એ સ્પષ્ટ કરવા માટે સ્પષ્ટતા કરવાની જરૂર હતી કે એચએસએન ૦૮૦૪ માં તાજા અને સૂકવેલી કેરીઓ સિવાયની કેરીની ત્રીજી શ્રેણી પર ૧૨% ના દરે ટેક્સ વસૂલવા પાત્ર હોવાની સ્પષ્ટતા કરવાની જરૂર છે.

[૩૩] ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં લેતા, વિવાદાસ્પદ જાહેરનામું અને પરિપત્ર ભૂતકાળની અસરથી ટેક્સનો દર વધારીને ટેક્સના દરમાં સુધારો કરવાના સ્વરૂપના નથી. હકીકતમાં, જ્યાં સુધી "મેંગો પલ્પ" પ્રોડક્ટનો સંબંધ છે ત્યાં સુધી તેઓ સ્પષ્ટતાત્મક છે, કારણ કે સ્વીકાર્યપણે, એન્ટ્રી નં. ૩૦એ માં "મેંગો પલ્પ" નો સમાવેશ થતો નથી.

[૩૪] તેથી, સામવાળાઓનું એ વલણ કે "મેંગો પલ્પ" અવશેષી શ્રેણીમાં આવશે કારણ કે તેનો સમાવેશ જાહેરનામું નં. ૧/૨૦૧૭ માં કરવામાં આવ્યો ન હતો અથવા એન્ટ્રી નં. ૩૦એ દ્વારા આવરી લેવામાં આવ્યો ન હતો તે પણ જીએસટી કાઉન્સિલ દ્વારા કરવામાં આવેલી સ્પષ્ટતા મુજબ નથી. તેથી,

સામવાળાઓ અવશેષી એન્ટ્રી નં. ૪૫૩ મુજબ ૧૮% જીએસટી નો દર લાગુ કરવા માટે પણ ન્યાયી નથી કારણ કે "મેંગો પલ્પ" એચએસએન ૦૮૦૪ હેઠળ આવશે, જે વ્યાપકપણે તાજા અને સૂકવેલી કેરીઓનું વર્ગીકરણ કરે છે. તેથી, કુદરતી રીતે, "મેંગો પલ્પ" સ્લાઈસ કરેલી, સૂકવેલી કેરીની સાથે જશે અને જાહેરનામા નં. ૩૪/૧૭ પહેલા ૧૨% દર આકર્ષતી સ્લાઈસ કરેલી, સૂકવેલી કેરી દ્વારા આવરી લેવામાં આવશે. જીએસટી કાઉન્સિલે માત્ર એટલી જ સ્પષ્ટતા કરી છે કે "સ્લાઈસ કરેલી અને સૂકવેલી કેરી" સિવાયની કેરીઓની ત્રીજી શ્રેણી ૧૨% જીએસટી આકર્ષશે. તેથી, "મેંગો પલ્પ" પર ૧૮% ના દરે ટેક્સ વસૂલવાની સામવાળાઓની દલીલ પણ ટકી શકે તેવી નથી.

[૩૫] અરજદારો ૧૨% ના દરે જીએસટી ચૂકવવા માટે જવાબદાર ન હોવાથી અને જીએસટી કાઉન્સિલ દ્વારા સ્પષ્ટ કરવામાં આવ્યું છે કે સ્લાઈસ કરેલી, સૂકવેલી સિવાયની કેરીઓ પર ૧૨% ના દરે ટેક્સ વસૂલવા પાત્ર છે, તે જાહેરનામા નં. ૧/૨૦૧૭ મુજબ લાગુ પડશે અને અરજદાર ૦૧.૦૭.૨૦૧૭ થી ૧૮.૦૭.૨૦૨૨ સુધીના વચગાળાના સમયગાળા માટે આ અરજીઓમાં દાવો કર્યા મુજબ ૧૨% થી ઘટાડીને ૫% જીએસટી ના દરનો લાભ મેળવવા માટે હકદાર રહેશે નહીં.

[૩૬] ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં લેતા, ભૂતકાળની અસર અને/અરે પ્રોમિસરી એસ્ટોપેલના સિદ્ધાંતના આધારે અરજદારો દ્વારા આધાર રાખવામાં આવેલા વિવિધ નિર્ણયોનો સંદર્ભ લેવો જરૂરી રહેશે નહીં. અરજદારો "મેંગો પલ્પ" કે "કેરી સ્લાઇસ કરેલી, સૂકવેલી" એન્ટ્રી દ્વારા આવરી લેવામાં આવતા નથી પરંતુ અરજદારો સ્લાઇસ કરેલી અને સૂકવેલી સિવાયની કેરીઓની ત્રીજી શ્રેણી દ્વારા આવરી લેવામાં આવે છે, જે ૧૨% જીએસટી આકર્ષશે જે એન્ટ્રી નં. ૧૬ મુજબ સ્પષ્ટ થયેલ છે.

[૩૭] અરજદારોની દલીલ એ છે કે એન્ટ્રી નં. ૧૬ ની ગેરહાજરીમાં, અરજદારો પાસેથી ૧૨% ના દરે જીએસટી વસૂલી શકાય નહીં, જે પણ ટકી શકે તેમ નથી કારણ કે ૧લી જુલાઈ ૨૦૧૭ થી ૧૨મી ઓક્ટોબર ૨૦૧૭ સુધી અરજદારો મેંગો પલ્પ પર ૧૨% ના દરે જીએસટી ચૂકવવા માટે જવાબદાર હતા.

[૩૮] તેથી, અરજદારોનો એ કેસ કે એન્ટ્રી નં. ૧૬ માંથી "કેરી" શબ્દ દૂર કરવામાં આવ્યો હોવાથી, અરજદારો સ્લાઇસ કરેલી અને સૂકવેલી કેરી પર ૫% ના દરે ટેક્સ ચૂકવવા માટે જવાબદાર રહેશે કારણ કે ચેપ્ટર હેડિંગ ૦૮૦૪ હેઠળ અનુસૂચિ - II માં સીરીયલ નં. ૧૬ મુજબ "મેંગો પલ્પ" ન તો મેંગોસ્ટીન છે કે ન તો સૂકવેલી છે અને ન તો અરજદારો મુક્તિ જાહેરનામા નં. ૨/૨૦૧૭ ના સીરીયલ નં. ૫૧ મુજબ મુક્તિ મેળવેલી શ્રેણી માટે હકદાર છે જે તાજી કેરીને સંબંધિત છે, તે પ્રથમ નજરે ખૂબ જ આકર્ષક છે, જો કે, જાહેરનામા નં.

૧/૨૦૧૭, ૩૪/૨૦૧૭ અને ૬/૨૦૨૨ ને એકસાથે ધ્યાનમાં લેતા, જીએસટી કાઉન્સિલની ભલામણો મુજબ, "મેંગો પલ્પ" પર માત્ર ૧૨% ના દરે ૪ ટેક્સ વસૂલવાનો હતો કારણ કે તે સ્લાઈસ કરેલી કે સૂકવેલી કેરી તરીકે એન્ટ્રી નં. ૩૦એ માં આવશે નહીં.

[૩૯] ઉપરોક્ત કારણોને ધ્યાનમાં લેતા, એન્ટ્રી નં. ૧૬ નો કોઈ ભૂતકાળની અસર વાળો સુધારો નથી, પરંતુ તે જાહેરનામા નં. ૬/૨૦૨૨ અને ૩જી ઓગસ્ટ ૨૦૨૨ ના વિવાદાસ્પદ પરિપત્ર દ્વારા દાખલ કરાયેલ માત્ર સ્પષ્ટતાત્મક છે જ્યાં અનુસૂચિ - II ની એન્ટ્રી નં. ૧૬ માં "સ્લાઈસ કરેલી, સૂકવેલી સિવાયની કેરીઓ" નો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે જેમાં "મેંગો પલ્પ" નો સમાવેશ થાય છે. તેથી માત્ર "કેરી સ્લાઈસ કરેલી, સૂકવેલી" પર ૪ દર ૧૨% થી ઘટાડીને ૫% કરવામાં આવ્યો છે તેમ કહી શકાય અને જીએસટી બેઠકની મિનિટ્સ મુજબ જીએસટી કાઉન્સિલની સ્પષ્ટતા અનુસાર જાહેરનામા નં. ૬/૨૨ મુજબ "સ્લાઈસ કરેલી, સૂકવેલી કેરીઓ સિવાયની કેરીઓ" પર ૧૨% નો દર લાગુ પડવાનું ચાલુ રહેશે.

[૪૦] જીએસટી કાઉન્સિલની ભલામણોના આધારે, જાહેરનામું નં. ૬/૨૦૨૨ નીચે મુજબ વાંચે છે:

"સી. અનુસૂચિ II માં - ૬%, -

(i) ક્રમ નં. ૧૬ ની સામે, કોલમ (૩) માં, "જામફળ (ગુઆવાસ)" શબ્દ પછી, "કેરીઓ (સ્લાઇસ કરેલી, સૂકવેલી કેરીઓ સિવાયની)" શબ્દો અને કૌંસ દાખલ કરવામાં આવશે;"

[૪૧] 'જામફળ' શબ્દ પછી "કેરીઓ (સ્લાઇસ કરેલી, સૂકવેલી કેરીઓ સિવાયની)" શબ્દો દાખલ કરવા એ સ્પષ્ટતાત્મક રહેશે જેનો અર્થ એ થાય કે, જાહેરનામા નં. ૧/૨૦૧૭ માં ૧લી જુલાઈ ૨૦૧૭ થી અનુસૂચિ - II ની એન્ટ્રી નં. ૧૬ ના ભાગ તરીકે કેરીઓ (સ્લાઇસ કરેલી, સૂકવેલી કેરી સિવાયની) ને ધ્યાનમાં લેવાની રહેશે. તેમ જ, તે જીએસટી કાઉન્સિલની ભલામણો મુજબ માત્ર સ્પષ્ટતાત્મક સ્વરૂપનું હતું કારણ કે કાઉન્સિલનો ઈરાદો માત્ર "કેરી સ્લાઇસ કરેલી, સૂકવેલી" પર જ જીએસટી દર ૧૨% થી ઘટાડીને ૫% કરવાનો હતો અને ત્યારબાદ, જાહેરનામા નં. ૩૪/૨૦૧૭ દ્વારા એક નવી એન્ટ્રી નં. ૩૦એ દાખલ કરવામાં આવી હતી. તેથી, "કેરીઓ, મેંગોસ્ટીન, સૂકવેલા" શબ્દો ધરાવતા જાહેરનામા નં. ૧/૨૦૧૭ માં "મેંગોસ્ટીન અને સૂકવેલા" તરીકે સુધારો કરવામાં આવ્યો હતો અને સંબંધિત સમયે ચૂકી ગયેલા શબ્દો "કેરીઓ (સ્લાઇસ કરેલી, સૂકવેલી સિવાયની)" ને જીએસટી કાઉન્સિલે તેની જગમી બેઠકમાં સ્પષ્ટ કર્યા છે કે "સ્લાઇસ કરેલી અને સૂકવેલી કેરીઓ સિવાયની કેરીઓ" ૧૨% જીએસટી દ્વારા સંચાલિત થશે. તેથી અરજદાર એ દલીલ કરવામાં સાચા નથી કે જાહેરનામું નં. ૬/૨૦૨૨ અને ૩જી ઓગસ્ટ ૨૦૨૨ ના પરિપત્ર દ્વારા, ૧૨% ના દરે જીએસટી આકર્ષતી "મેંગો પલ્પ" જેવી પ્રોડક્ટનો સમાવેશ કરવા માટે

એન્ટ્રી નં. ૧૬ માં સુધારો કરવામાં આવ્યો હતો જે માત્ર ૧૮મી જુલાઈ ૨૦૨૨ થી જ અમલી બને કારણ કે જાહેરનામા નં. ૬/૨૦૨૨ દ્વારા આવું અવેજીકરણ (સબસિડ્યુશન) તમામ પ્રકારની સૂકવેલી કેરીઓ એટલે કે કેરીઓ (સ્લાઈસ કરેલી અને સૂકવેલી કેરીઓ સિવાયની) પર ૧૨% જીએસટી લાગુ કરવા માટે માત્ર સ્પષ્ટતાના સ્વરૂપે જ છે.

[૪૨] બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, જીએસટી કાઉન્સિલે તેની ૪૭મી બેઠકમાં સ્પષ્ટ કર્યું છે કે "કેરી સ્લાઈસ કરેલી, સૂકવેલી" સિવાય ૧૨% ના દરે ટેક્સનો દર લાગુ પડવાનું ચાલુ રહેશે જેના માટે જીએસટી કાઉન્સિલની ૨૭મી બેઠકની ભલામણો મુજબ જીએસટી દર ઘટાડીને ૫% કરવામાં આવ્યો હતો.

[૪૩] તેથી, અરજદાર એન્ટ્રી નં. ૧૬ મુજબ ૧૦૧.૦૭.૨૦૧૭ થી ૧૨% ના દરે જીએસટી ચૂકવવા માટે જવાબદાર છે અને એન્ટ્રી નં. ૩૦એ મુજબ ૫% નહીં, જે માત્ર "કેરી સ્લાઈસ કરેલી, સૂકવેલી" માટે જ જોગવાઈ કરે છે. અરજદારોની એ દલીલ કે ૧૮મી જુલાઈ ૨૦૨૨ થી અમલી બને તે રીતે રેટ જાહેરનામામાં સુધારો કરવામાં આવ્યો હતો તે ટકી શકે તેવી નથી. તેમ જ આ જાહેરનામું માત્ર સ્પષ્ટતાત્મક છે અને જાહેરનામું નં. ૧/૨૦૧૭ મુજબ ૧લી જુલાઈ ૨૦૧૭ થી અમલમાં આવશે. એ સાચું છે કે સીજીએસટી એક્ટની કલમ ૯ રેટ જાહેરનામામાં સુધારો કરવાની સત્તા આપતી નથી. જો કે, કેસની હકીકતોમાં, ઉપર વિશ્લેષણ કર્યા મુજબ, જીએસટી કાઉન્સિલે માત્ર એટલી જ સ્પષ્ટતા કરી છે કે કેરીઓ

(સ્લાઇસ કરેલી, સૂકવેલી કેરીઓ સિવાયની) ૧૨% જીએસટી દર આકર્ષશે અને ૫% નહીં અને તેથી, એવું કહી શકાય નહીં કે વિવાદાસ્પદ જાહેરનામા તેમજ પરિપત્ર દ્વારા જીએસટી ના દરમાં ૫% થી ૧૨% નો સુધારો કરવામાં આવ્યો છે. અરજદારની એ દલીલ કે એચએસએન ૦૮૦૪ મુજબ, જનરલ ચેપ્ટર નોટ અનુસાર "મેંગો પલ્પ" કેરીઓ દ્વારા આવરી લેવામાં આવશે, જેમાં ફળો અને ખજૂર શામેલ છે, અને તેથી, માત્ર તાજી કેરીઓ સિવાયની કેરીઓને ધ્યાનમાં લેવી જરૂરી છે અને કારણ કે "મેંગો પલ્પ" તાજી કેરી નથી અને તે એન્ટ્રી નં. ૩૦એ "કેરી સ્લાઇસ કરેલી, સૂકવેલી" દ્વારા આવરી લેવામાં આવશે તે જીએસટી કાઉન્સિલની તેની જગમી બેઠકમાં કરાયેલી સ્પષ્ટતાને ધ્યાનમાં લેતા ટકી શકે તેમ નથી, જેમાં સ્પષ્ટપણે ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે કે માત્ર "કેરી સ્લાઇસ કરેલી, સૂકવેલી" જ ૫% જીએસટી આકર્ષશે અને બાકીની કેરી ૧૨% જીએસટી આકર્ષશે. તેથી, જાહેરનામું નં. ૬/૨૦૨૨ માત્ર "કેરી" શબ્દ દાખલ કરે છે જે સ્લાઇસ કરેલી, સૂકવેલી કેરી સિવાયની છે જેથી એ સ્પષ્ટ કરી શકાય કે તમામ કેરીઓ "સ્લાઇસ કરેલી, સૂકવેલી કેરી" સિવાયની સમાન શ્રેણીમાં આવશે.

[જજ] સીબીઆઇસી બોર્ડ તેના અભિપ્રાયમાંથી પીછેહઠ કરી શકે નહીં તેવી અરજદારની દલીલના સંબંધમાં, એ નોંધવું જરૂરી છે કે ૧૯મી ઓક્ટોબર ૨૦૧૮ ના રોજનો ઇ-મેઇલ જીએસટી કાઉન્સિલ તરફથી કોઈ વિશ્લેષણ કે સ્પષ્ટતા વિના અરજદાર દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી પૂછપરછના જવાબમાં જ છે. એકવાર

જીએસટી કાઉન્સિલે સ્પષ્ટ કર્યું છે કે કેરીઓ (સ્લાઈસ કરેલી, સૂકવેલી કેરીઓ સિવાયની) ૧૨% જીએસટી આકર્ષશે અને જીએસટી કાઉન્સિલ દ્વારા તેની ૨૨મી બેઠકમાં ભલામણ કર્યા મુજબ ૫% નો ઘટાડેલો દર આકર્ષશે નહીં, તેથી અરજદારો ૧૨% ના જીએસટી દર દ્વારા સંચાલિત થશે. અવશેષી એન્ટ્રીના આધારે જીએસટી ૧૮% ના દરે વસૂલવા પાત્ર રહેશે તેવી સામવાળાઓની દલીલ પણ અહીં ઉપર સમજાવ્યા મુજબ ટકી શકે તેવી નથી.

[૪૫] ઉપરોક્ત ચર્ચાને ધ્યાનમાં લેતા, કારણ કે "મેંગો પલ્પ" "કેરીઓ (સ્લાઈસ કરેલી, સૂકવેલી કેરી સિવાયની)" ની ત્રીજી શ્રેણી હેઠળ આવશે, તે એન્ટ્રી નં. ૧૬ મુજબ ૧૨% ના દરે લેવી વસૂલવા માટે જવાબદાર રહેશે જેમાં ૧લી જુલાઈ ૨૦૧૭ થી "કેરીઓ (સ્લાઈસ કરેલી, સૂકવેલી કેરી સિવાયની)" પર ૧૨% જીએસટી લાદવાનું ચાલુ રાખવાના કાઉન્સિલના ઈરાદાને સ્પષ્ટ કરવા માટે સુધારો કરવામાં આવ્યો હતો જેમાં "મેંગો પલ્પ" નો સમાવેશ થશે.

[૪૬] ઉપરોક્ત કારણોસર, આ બંને અરજીઓ આંશિક રીતે મંજૂર કરવામાં આવે છે. વિવાદાસ્પદ કારણ દર્શક નોટિસ આથી રદબાતલ અને સેટ અસાઈડ કરવામાં આવે છે અને અરજદારો ૦૧/૦૭/૨૦૧૭ થી ૧૮/૦૭/૨૦૨૨ સુધીના સમયગાળા માટે "મેંગો પલ્પ" પ્રોડક્ટ પર ૧લી જુલાઈ ૨૦૧૭ થી ૧૨% ના દરે જીએસટી ચૂકવવા માટે જવાબદાર રહેશે અને ૫% ના દરે નહીં (અરજદારો

દ્વારા દાવો કર્યા મુજબ) અથવા ૧૮% ના દરે નહીં (સામવાળાઓ દ્વારા દાવો કર્યા મુજબ). ઉપરોક્ત મર્યાદા સુધી રૂલ એપ્સોલ્યુટ કરવામાં આવે છે. ખર્ચ અંગે કોઈ આદેશ નથી.

(ભાર્ગવ ડી. કારિયા, ન્યાયમૂર્તિ)

(નિરલ આર. મહેતા, ન્યાયમૂર્તિ)

ચંદ્રેશ

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.